

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Theses Theologicae Quibus exhibentur quaedam Observationes circa aliquot Propositiones De Luxuria & Abortu Inter LXV. A SS. Domino Nostro Innocentio XI. Condemnatas

Huygens, Gommarus

Lovanii, [1684?]

Conclusio Secunda. De Abortv.

urn:nbn:de:hbz:466:1-40549

CONCLUSIO SECUNDA.

DE ABORTU.

§. 1.

Procurare Abortum est per se, adeoque semper malum.

Cum nulla ex causa liceat procurare pollutionem, minus licet procurare abortum, quandoquidem foetus, etsi ponatur esse inanimatus, sit homini nascituro propinquior quam semen. Non minus ergo, imo magis illicitum est foetum quam semen sanitatis causâ expellere. Si istud non licet causâ sanitatis, non licet, quod laxitatum patroni per Propositionem 34. inter 65 condemnatas docuerunt, *procurare abortum ante animationem foetus, ne puella gravida occidatur aut infametur.*

Vel ex hac ratione patet, quod procurare abortum aequè vel potius magis sit per se malum ac contra naturam, quam procurare pollutionem: quare semper & in omnibus circumstantiis utrumque vetitum erit, sicuti numquam & nusquam non est vetitum mentiri. Eâ de causâ Synodus Ancyrana Canon. 21. indefinitè adeoque universaliter, poenam decernit admodum gravem in excutientes foetum, in omnes scilicet & quacumque ex causa id facientes: *De mulieribus, inquit, quae fornicantur & partus suos necant, sed & de his, quae agunt secum ut utero conceptos excutiant, antiqua quidem definitio est, usque ad extremum vitae eas ab Ecclesia removeri: humaniùs autem nunc definimus, ut eis decem annorum tempus poenitentiae tribuatur.* Conformis est Synodus Wormatiensis c. 35. *Mulieribus quae ante temporis plenitudinem conceptos utero infantes voluntate excutunt ut homicidae proculdubio judicanda sunt.* Nec te moveat vox *homicida*, quasi hac significaretur tantum agi de excutientibus foetum animatum, nam teste Tertulliano *homicidii*, intellige saltem imperfecti, *festinatio est prohibere nasci.* In Apol. c. 9. item Athanagor. in Legatione pro Christianis. *Mulieribus medicamentis abortivis utentes, homines occidere & rationem Deo reddituras dicimus.* Quin imò vetus Poenitentiale Romanum ab Antonio Augustino editum pro Homicidis decernit habendos eos, qui sterilitatem procurant: *Si quis, inquit, causâ explenda libidinis vel odii meditatione, ut non ex eo soboles nascatur, homini aut mulieri aliquid fecerit, vel ad potandum dederit, ut non possit generare vel concipere, ut Homicida teneatur.* Quare ex voce Homicidae perperam colliges, in Can. Synodi Wormatiensis solummodo agi de excutientibus foetum animatum.

§. 2.

Procurare Abortum est malum & quidem semper ob periculum expellendi Foetum animatum animâ rationali.

Scrupulosissimè quidem, inquit Augustinus Ench. cap. 85. inter doctissimos quæri, ac disputari potest, quod utrum ab homine inveniri possit ignoro, quando incipiat homo in utero vivere. Utrum sit quædam vita & occulta quæ nondam moribus viventis appareat. Sunt enim multi inter Medicos qui statim à concubitu animam rationalem infundi censent. Thomas Fienus celebris quondam in hac Academiâ Medicinæ Doctor & Professor toto libro quem de Animatione foetus conscripsit, contendit animam rationalem tertio à concubitu die aut citius in materiam humani foetus immitti. Ex quibus consecrarium est, quotiescumque foetus in utero conceptus expellitur, saltem incertum esse an non expellatur foetus animatus animâ rationali. Dico id saltem incertum esse, nam certum est quosdam foetus etiam in uteris prægnantium vivere, prout latius ostendetur circa Propositionem 35. Ex his omnibus patet quòd sicuti numquam expellitur foetus nisi adsit saltem periculum expellendi animatum animâ rationali, ita quoque numquam expelli

expelli foetum, nisi cum gravissimo peccato propter dictum periculum, id est, propter periculum occidendi verum hominem, non minus quam alii homines, animam rationali praeditum.

§. 3.

Procurare abortum est malum, & quidem semper, etiam ob periculum praecipitandi foetum in penas infernales damni & sensus.

Nusquam Scriptura Sacra vel insinuat hominem quempiam in die iudicii fore, qui nec à dextris Christi iudicis nec à sinistris sit statuendus, id est, qui nec in regno nec in igne aeterno sit collocandus: uti etiam nullibi innuit quempiam fore, qui nec sit in praemiis electorum, nec in suppliciis reproborum; aut denique fore quempiam qui nec sit in hereditate filiorum Dei cum Christo cohaerere, nec in igne damnatorum qui diabolo & Angelis ejus, adeoque etiam mancipiis illius (qualia proculdubio sunt parvuli ante Baptismum decedentes) est praeparatus.

Hinc S. August. lib. 1. de origine animae ad Renatum c. 9. " Non baptizatis parvulis, nemo promittat inter damnationem regnumque Coelorum quietis vel felicitatis cujuslibet atque ubilibet quasi medium locum. Quicumque, inquit idem, ab illa damnationis massa quae facta est per primum hominem non liberatur per unum mediatorem Dei & hominum, resurget etiam, sed ut cum diabolo & Angelis ejus puniatur, utrum sane ipsi cum vitiis & deformitatibus suorum corporum resurgant inquirendo laborare quid opus est; neque enim fatigare nos debet incerta illorum habitudo & pulchritudo, quorum certa & sempiterna damnatio. Enchr. 92. Et alibi: Quae justitia est, ut imago Dei quae non potuit per se ipsam delinquere non supposito peccato originali, si non redimatur sanguine Filii Dei, in regnum Dei non permittatur intrare: quo utique quisquis non ingreditur interminabilis ignis aeterni cruciabitur poenis. l. de grat. Christi & Incarnatione cap. 14. Sed parvuli illi non intrabunt in regnum Coelorum, igitur juxta S. Augustinum ignis aeterni cruciabuntur poenis. Hinc S. Fulgentius Magistrum suum secutus de fide ad Petrum cap. 27. " Firmissime tene & nullatenus dubites, non solum homines jam ratione utentes, verum etiam parvulos, qui sive in uteris Matrum, sive cum Matribus nati sine Sacramento sacri Baptismatis, quod datur in nomine Patris & Filii & Spiritus Sancti de hoc saeculo transeunt, ignis aeterni sempiterno supplicio puniendos: quia etsi propriae actionis peccatum nullum habuerunt, originalis tamen peccati damnationem carnali conceptione & nativitate contraxerunt. Plura Augustini testimonia videre licet apud Florentium Conitium Archiepiscopum Tuamensem. Alia Gelasii Papae, Gregorii Magni, Isidori Hispalensis & plurium aliorum SS. PP. profert Ex. Pater Henricus de Noris in suis Vindiciis, in quibus pro eadem sententia allegat insuper aliquot Concilia Africana, & tandem concludit: Spero fore ubi haec nostra Disputatio legetur, plures in S. Augustini partes transeant, vel saltem à censuris abstineant, neque S. Doctorem excessus infimulent in ea sententia tradenda, quam unanimi consensu Pontifices, Synodi, ac Patres docuere.

§. 4.

Etsi poena parvulorum dicatur inter infernales mitissima, erit tamen absolute valde magna.

Cum juxta Augustini & tot aliorum sententiam inter ignem aeternum qui paratus est diabolo & Angelis ejus, & regnum Coelorum nullus relictus sit locus medius, ut ponere queas infantes sine Baptismo decedentes, adeoque hi collocandi sint in igne aeterno; facile etiam primo intuitu colligitur quod poena istorum infantium, etsi mitissima erit
com-

comparata pœnis aliorum damnatorum , absolute tamen futura sit admodum magna : erit pœna ignis , non aliquot annos tantum , sed æternum duratura.

Præterea quid tam pœnale quàm semper velle quod numquam erit ? Quid tam damnatum quàm voluntas addicta huic necessitati volendi nolendique , ut ad utrumlibet jam , sicut non nisi perversè , ita non nisi miserè moveatur , in æternum non obtinebit quod vult , & quod non vult in æternum nihilominus sustinebit. S. Bernardus lib. 5. de consid. cap. 1. Animæ damnatorum , etiam dictorum parvulorum , semper volent esse beatæ , & nunquam erunt ; inhiabunt objectis concupiscentiarum (quia erunt omni charitate destitutæ) quæ tamen objecta in æternum non obinebunt ; non volent suas misérias quas in æternum sustinebunt.

Pro horum intellectu notandus discursus quem in compendium contrahimus ex libro Gallico cui titulus , *Essais de morale*. Tom. 4. Anima nostra nimis immerfa est sensibus & carni , ut à priori intelligat quanta futura sit vis activitatis suæ cum per mortem liberata fuerit à corpore : sed si attendamus ad ea quæ de hoc Deus nos voluit scire , colligemus vivacissimam fore & vastissimam animæ cognitionem post mortem : nam ut ait S. Paulus 1. Cor. 4. *Dominus in extremo iudicio illuminabit abscondita tenebrarum & manifestabit consilia cordium* (animabus puta & Angelis manifestabit. Deo enim nihil est absconditum) ut justificetur in sermonibus & iudiciis suis , quæ iusta apparebunt omnibus , dum singuli videbunt bona & mala aliorum , tam ea quibus meriti sunt & demeriti , quàm bona & mala quæ in premium & supplicium recipient. Innumerabilem autem rerum in hoc iudicio ponderandarum multitudinem fore nemo non videt : non enim propria tantum merita vel demerita , præmia vel supplicia , sed etiam aliena omnium hominum videbunt ; nec tantum facta , sed & dicta , cogitationes , desideria & affectus quoscumque cum omnibus suis circumstantiis. Ex quibus ulterius collige quod animæ tunc cognoscent omnia merita omnium Electorum quæ ab initio mundi usque ad generale iudicium extiterint , & similiter omnia demerita reproborum quæ intra istud tempus fuerint. Cognoscent insuper omnes actus & reliqua omnia quæ Electis per totam æternitatem obveniant ; quia hæc omnia erunt illis in premium. Pari ratione cognoscent quæ obvenient reprobis omnibus per totam æternitatem : hæc enim omnia erunt illis in supplicium. Maxima proinde debet post hanc vitam esse vis animæ ad intelligendum.

Non minor post hanc vitam erit animæ vis ad amandum : reprobi proinde , inter quos erunt sæpe dicti parvuli , qui cum nihil sint habituri de charitate , pleni erunt cupiditate : Hujus verò objecta æternum concupiscent eo ardore qui respondeat vivacitati ad intellectus sui : Quare sicuti animæ parvulorum tunc sunt habituræ cognitiones quasi infinitum vivaciores , clariores & magis extensas quam adulti modo habeant in hac vita , ita quoque tunc habebunt cupiditates & affectus reliquos quasi infinitum vivaciores , vehementiores ac magis extensos , quam nunc sint cupiditates cujulliber hominis.

Obscurior animæ cognitio in hac vita offuscat & quasi stupefacit cupiditates & reliquos affectus ejus , quemadmodum somnus dolores corporis. Verum cum mors animam excitaverit de ista vitæ hujus somnolentia , tunc oculi ejus erunt aperti , tunc illa habebit ideas vivas & claras omnium rerum , ut concipi vix possit quantum crescent ejus amores & cupiditates , qualique cum impetu anima tendet in suum objectum ; instar nimirum arcus relaxati , & instar ponderis quod impedimento sublato quo in alto retinebatur , incipit tendere versus suum centrum , totis scilicet viribus & tota sua fortitudine. Eum in modum ac pari impetu anima parvulorum à corpore liberata , semper desiderabit esse beatæ , numquam obtentura beatitudinem ; semper desiderabit objecta concupiscentiarum quæ in æternum non assequetur ; & simili modo semper optabit esse libera à miseriis quas in æternum sustinebit. Tanto proinde dolore ac tristitia afficietur anima carens ob-

jectis concupitis, quanta erit cupiditas ac ardor quibus ea concupiscet. Dolor ille ac tristitia in æternum non minuentur, ut jam fit, per debilitatem corporis, numquam interrumpentur per distractiones ad alia objecta, quia anima per totam æternitatem doloris seu tristitiæ objectis constanter inhærebit. Ex quibus omnibus conficitur quod dolor ac tristitia rationalis in animabus parvulorum sine Baptismo decedentium erunt admodum magna: quibus si addas pœnam sensus ab igne infernali, non videmus quomodo dubitari possit, quin procurantes abortum gravissime peccent eo titulo, quòd saltem periculo se exponant foetum conjiciendi in tantas ac tam diuturnas pœnas: nam ut ante ostensum est, numquam expellitur foetus sine periculo expellendi animatum animâ rationali.

§. 5.

Nullam speciem excusationis allegant procurantes abortum, dicendo se opinari quod foetus non tam cito, sed longè tardius animetur animâ rationali; item sentire quod parvuli sine baptismo decedentes non puniantur pœna sensus.

Nihil certius est quam animam rationalem in foetum humanum immitti independentè à nostris opinionibus, & similiter parvulos cum solo originali decedentes puniendos esse non juxta humanas de illa re sententias, sed secundum justitiam divinam; ita ut opiniones hominum nihil accelerabunt aut tardabunt circa animationem foetus, nihil quoque augebunt aut diminuunt circa pœnas parvulorum: sive proinde hoc sive illud putent procurantes abortum, ipsorum opinio nec minuet, nec augebit, aut aliter immutabit periculum expellendi foetum animatum, eumq̄, conjiciendi in pœnas infernales mox descriptas.

CONCLUSIO TERTIA.

Allegatur doctrina generalis de Voluntario in causa sive indirecto, & unâ ostenditur quandonam Mollities & Abortus sint voluntaria in causa.

§. I.

Definitur Voluntarium in causa.

Voluntarium aliud dicitur voluntarium directè, id est, quod secundum se est volitum; aliud voluntarium indirectè, quod aliter vocant voluntarium in causa, sive interpretativum. De voluntario directè hic obiter tantum agemus, tum quia satis notum est, tum quia non spectat ad materiam hâc conclusione examinandam. Voluntarium indirectè sive in causa dicitur effectus qui alicui agenti imputatur quatenus ponit causam quam debuisset omittere ne sequeretur talis effectus. Hinc collige voluntarium in causa solummodò habere locum in effectibus malis: quia impossibile est ut effectus bonus agenti imputetur in laudem quia ponit causam quam debuisset omittere ne poneretur talis effectus: secus de effectu malo qui ex actione nostrâ sequitur, quia non debet effectus malus, ut in culpam imputeretur, esse volitus secundum se, prout debet bonus ut imputetur in laudem: hic insuper debet esse volitus propter suam bonitatem ut censearis benè agere, etsi malus non debeat esse volitus propter suam malitiam ut male agas. Quæ omnia per se nota sunt iis qui mentem habent utcumque capacem contemplandæ legis æternæ.

Causa in definitione intelligitur non solum positiva, sed etiam privativa: nam omittenti impedire ex gr. homicidium quod impedire debebat, censeatur esse voluntarium in causa. Sic juxta S. Th. in 3. p. q. 80. a. 7. in c. nocturna pollutio proveniens ex illusionè dæmonum aliquando est voluntaria in causa homini omittenti se per devotionem armare adversus ejusmodi illusionem. Verba S. Th. sunt: "Consideranda est causa pollutionis nocturnæ: quandoque
,, enim.